

Jizzakh State Pedagogical Institute

Journal of Preschool Education

*The faculty of pre-school
education*

THE SCHOLARSHIP

O'YINLAR VA MULTIMEDIA VOSITALARI YORDAMIDA MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARGA INGLIZ TILINI O'RGATISH

Eshpo'latova Mahliyo.

Meliboyeva Durdona

JDPU talabalari

Annotatsiya Ushbu maqolada: Maktabgacha yoshdagi bolalarga kundalik turmushimizda uyda, ko'chada foydalaniladigan multimedia vositalari hamda har xil o'yinlar yordamida ingliz tilini sodda va oson o'rgatishga qaratilgan.

Kalit So'zlari: O'yin, multimedia vositalari, bollardagi qiziqishlar, ingliz tilining ahamiyati.

Hozirgi kunda Maktabgacha yoshdagi bolalarga ingliz tilini o'rgatish, Zamon talabiga aylanib kelmoqda. Bollarni ingliz tilini xuddi o'z ona-tili mizdek o'rgatish Jaxon miqyosidagi bilimlarni xam egalab borishlari ularni, boshqa Davlatlardagi O'z tengdoshlari bilan bilim almashishlari va jamiyatimizni rivojlantirishga qaratilgan. Biz bolalarga nima uchun ingliz tilini kichik yoshlardan o'rgatib borishimiz kerak degan savol tug'iladi_ albatda bollar xotirasi mexanik xotira bo'lip ular juda tez yod oluvchi tez eslab qoluvchi bo'lad. Olimlarning fikriga qaraganda, 3 yoshdan 5 yoshgacha ularning miyasi 70% bilimni axborotni egallab boradi.

O'yinlar va multimedia vositalari yordamida Maktabgacha yoshdagi bolalarga, ingliz tilini o'rgatish va yangi metod va vositalarni ishlab chiqishga zarurat tug'iladi albatda Ta'lim texnologiyalari, bu ta'lim jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalaridan unumli foydalanishdir. Shuningdek, ta'lim jarayoniga zamonaviy innovatsion texnologiyalarini olib kirish orqali ta'lim sifati va samaradorligini oshirishni nazarda tutadi. Xususan, chet tilini o'rganishda bunday axborot-kommunikatsion texnologiyalardan foydalanishning bir qancha afzalliklari mavjuddir. Til o'rganish va o'qitishda zamonaviy texnologiyaning roli beqiyosdir. Texnologik vositalardan foydalanish chet tili o'rganishning har bir usulidan qo'llanilishi (o'qish, yozish, tinglab tushunish va gapirish)ida qo'l keladi. Masalan, tinglab tushunish uchun, albatda CD disklar Tinglab tushunish til o'rganishning eng muhim qismlaridan biridir. Bunda o'quvchi bir paytning o'zida so'zlovchining talaffuzi, grammatik qoidalarga rioya qilganligi, so'z boyligi va uning ma'nolariga e'tibor berishi talab qilinadi. Ta'lim jarayonida zamonaviy texnologiyalardan foydalanishda o'quvchilar ham axborot — kommunikatsion texnologiyalarni yaxshi bilish va ulardan foydalana olishi muhim omil hisoblanadi. Chet tilini zamonaviy texnologiyalardan foydalanib o'rgatish va o'rganish va obolajonlarimizda yanada qiziqish talab etadi chunki ular xam ingliz tilini

organadi xam multimedia vositalaridan tugri foydalanish ularni qanday boshqarish xaqida ko'nikma va malakalar shakilanib boradi. Bollajonlarimizga xar xil videolar inglizcha tallafuzdagi o'yinlar qo'yib berilsa maqsadga muvofiq bo'ladi. Albatda Bollajonlarimizning diqqati ancha tarqoq va tez zerikkuvchang'liq albatda tarbiyachi bollarning yoshiga mos tarzda mashg'ulotlarni tanlash va ularni uynatishga qaratiladi. Multimedia orqali o'qitish tarbiyachiga katta imkoniyatlarni beradi. Bunda bollalarning qiziqishini yuqori darajagacha ko'tarish va ularning eslab qolish qobiliyatini yaxshilaydi masalan Misol uchun, tegishli so'zlarni o'rgatayotganda, siz albatda ularning psixogik xolatiaga xam etibor berishingiz kerak. Ingliz tili Mashg'ulotlarida o'rta guruhlardan boshlab kartochkalardan foydalanish kartochkalardan foydalanish bollada shu organayotgan narsasini oldindan tanish imkonini beradi. Bunda bolada ko'rish orqali eslab qolish qobiliyati rivojlanadi ingliz tilini yana bir o'yinga bog'lagan tarzda o'rgatish ham katta yordam beradi. Didaktik o'yinlar orqali ham sensor o'yinlar orqali ham ingliz tilini o'rgatish predmetli o'yinlar orqali ham amaliy o'yinlar orqali o'rgatish mumkin. Ingliz tilini asosan predmetli o'yinlar orqali uynatishda. Ko'p foydalanamiz chunki biz predmetdan foydalanib bollalarni qiziqishlarni yanada oshiramiz ularni ushlab korib korgan xolda yaxshi eslab qoladi.

Avvalo buyumni bolaga ko'rsatib uni gapirishga undaysiz, o'quvchilar so'zlarni talaffuz qiladi va ular talaffuz qilgan so'zni mustahkamlash uchun kartochkalardagi rasmlardan foydalanib yana bir bor yangi so'zni takror talaffuz qildiriladi. So'zlarni o'qitishda o'qituvchilar matn mazmunini belgilab olishlari va o'quvchilar e'tiborini jalb qilish uchun tarbiyachi ular bilan birgalikda so'zlarni talaffuz qilib doskaga suratini chizish orqali ularning e'tiborini tortishlari mumkin bo'ladi.

Shuning uchun hozirda Xitoyda tarbiyachidan rasm chizish mahoratiga ega bo'lish talab qilinadi. Bu nafaqat o'qitishning qiyinchiliklarini qisqartiribgina qolmay, balki o'quvchilarni o'rgangan bilimlarni asta-sekin mustahkamlashga yordam beradi. O'quvchilar ingliz tilini o'rganish jarayonida o'zlaridagi yutuqlarni his etishlari uchun har bir o'quv mashg'ulotiga katta etibor beriladi. Ingliz tilida usha predmetni chizish orqali eslab qolish ko'nikmasi ham yaxshi rivojlanadi ular asosan kichim 3 -5 yoshlarda qullaniloladi misol uchun soyabon rasmini chizish orqali uning inglizcha nomini soyabonni buyash orqali uning inglizcha yani rangning inglizcha nomi uragtilib boriladi bu bollaning ingliz tili ko'nikmasi yaxshi rivojlanadi. Tarbiyachi bunda katta ahamiyat kasb etadi u tarbiyalanuvchilarga qiziqarli tushunarli o'yin tarzida dars mashg'ulotlarini tashkil qilib berishi zarur hisoblanadi. Masalan keling bollajonlar bugun biz yozda pishadigan mevalar haqida suxbatlashamiz yoki mevalar uynini uynaymiz dep o'yin tashkil qilishlari mevalarning inglizcha nomini aytish orqali o'yinni qiziqarli tashkil qilishlari misol uchun mevalar uynida 5 xil mevadani foydalaniladi guruhli o'yin xisoblanadi. Hilola

guruxlar gilos yaniy (cherry)dep nomlanadi xullas shu tarzda uyini tashk qilishi kerak buladi Ingliz tili fanini o'qitishda turli xil o'yinlar orqali o'rgatishning o'rni beqiyosdir. Dars davomida har xil o'yinlar o'ynatib turish guruhda fanni o'rganishga bo'lgan ishtiyoqni yanada oshiradi, passive o'quvchilarni ham darslarda yaxshiroq qatnashishga undaydi, sinfda o'quvchilar o'rtasida raqobat, ayni paytda jamoadoshlik muhitini hosil qiladi. Shuningdek, tarbiyalanuvchilarning ustozlariga bo'lgan hurmatini oshiradi. Siz chizishingiz mumkinmi? O'yin bolaga xayolotga fantaziyasini ozod qilish imkonini beradi. Siz ingliz tilida qo'ng'iroq qilganimizni, masalan, ayiq yoki olma chizish qobiliyatini taqdim etadigan ob'ektlarning nomlarini takrorlashingiz mumkin. Siz o'yinni farqlashingiz mumkin - yuqorida tayyorlangan ingliz tilidagi rasmni ingliz tilida imzolang. Ushbu asarlar uyning atrofida o'tib ketishi mumkin va keyin beixtiyor o'rganilgan so'zlarni takrorlaydi, chunki bola ularning uchib o'tishi mumkin. Nima yetishmayapti? Biz diqqatni jalb qilamiz va ob'ektlarning nomlarini takrorlaymiz. Bola oldida bir nechta buyumlarni joylashtiring (yoki uni ob'ektlar bilan ko'rsating). Keyin undan yuz o'girib yoki undan chiqib ketishini so'rang, shundan keyin biz bir mavzuni olib tashlaymiz. Bolaning vazifasi yo'qolgan mavzuni ingliz tilida chaqirish.

Ushbu ro'yxat hali ham o'yin turlari bilan to'ldirilishi mumkin, uyin turlar juda kop albatda. Hozirgi kunda mavzuning eng muomoli tarafi xam topiladi albbatda biz chekka xududlardagi bazi bog'chalarda ingliz tili mashgulotlarini o'tilmayotganini kuzatishimiz mumkun bu albatda achinarli xolat hozirgi kunda shiddat bilan tivojlansyotgan bu davrda bazi bollarning ingliz tili mashgulotlarini utmasdan bu xaqda tushuncha xosil qilmasdan vaqtlarnin yuqatayotgaliklarini korishimiz mumkun. Bunga asosiy sabab esa Malakali kadrlarning yetishmasligi borlar ham shaxar xududlarida yashap qoliyotganliklari bunga yaqol misol bula oladi xosh bunda bolajonlarimizning ertasi kelajagi nma buladi deb tashvishga solib kelmoqda bizni. Yillar utib albatda bu muomoning ham yechimi topiladi Xozirgi kunda przidentimiz qarori bilan .Xar bir malakali yetuk kadrlar ingliz tilini bilishlar keyingi uqishni davom etirishlar uchun ham (ILETS)B1 B3 TUV Darajalari talab etilayotganligi bu muamoning yechimini yechishda yordam beradi albbatda. Sozimiz yakunida shuni aytamizki allbatda ota onalar ham farzandlarini chet tilini urganishda yordam berishlari ullarni ham chet tili haqida oz bulsada bilimlarni egalab borishlar surab kelinmoqda ,allbatda bolajonlarimizga jamiyat oila tashqi muxit bunda katta rol oynaydiBolalarga chet tillarini o'rganish qanchalar muhimligini tabiiy sharoitlar orqali to'g'ri tushuntirib borilishi darkor.Chunonchi, buyuk mutafakkir Abu Nasr Forobiy ham ko'plab xorijiy tillarni mukammal bilgan, bu tillarda bemalol gaplasha olgan hamda shu tillarda ijod qilgan. Bunday imkoniyat allomaning dunyo ilm- fanini o'rganishga, buyuk ishlarni amalga

oshirishiga turtki bo'lgan. Zero, Navoiy bobomiz aytganlaridek, «Til bilgan — el biladi».deb bejizga aytishmagan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RUYXATI:

1. Voxidov M.Bolalar psixologiyasi .-O'qtuvchi , 1981 – 366 b
2. Daminova M. Adambekova T. O'yin mashg'ulotlari. –T.;O'qtuvchi , 1993-96 b.
3. Palmer H.Saientific study and teaching of languages.-London, 1922. 243b
4. David A. j, Eggen , P Kauchak . Methods for Teaching ; Promoting student learning {M} 2002.
5. Liu wang. Ertong xinglixue kaocha {J}. 2017-18
6. Feng Wang , Applying Technology to Inquiry-Base Omonov qiziqarli uyinlar
- 7.Arxiv uz